

Naturvernforbundet i Trøndelag

Saksbehandler, innvalgstelefon

Trond Rian, 74 16 80 89

Trøndersk skogbruk må bli bedre på miljø- og klimahensyn

Statsforvalteren viser til Naturvernforbundets brev 27.10.21 der det tas opp problemstillinger fra dagens skogbruk, dels med konkrete eksempler. Skogbruk drives i krevende topografi og værforhold, og menneskelige feil er vanskelig å helt unngå. Det sentrale er at man lærer av miljøavvik, og innarbeider rutiner for at disse minimaliseres framover.

Kommunene er pålagt å vurdere en andel av 3 år gamle hogster. Fra dette materialet og andre saker som Statsforvalteren har avdekket eller fått melding om - så er dessverre listen lang over miljøavvik i Trøndelag de siste årene. Disse spenner over flere tema:

- Eroderende kjørespor som ikke er opprettet
- For få livsløpstre
- Hogst eller mangelfull ivaretagelse av nøkkelbiotoper
- Hogst av skog som ikke er miljøsertifisert
- Feilaktig hogst av kantsoner
- Betydelig erosjon i vassdrag

Statsforvalteren har det siste året på ulike måter tatt opp miljøtema med næringsaktørene. I tilfeller der statstilskudd er involvert kan det offentlige nekte utbetaling av tilskudd. I en særlig alvorlig sak har Statsforvalteren anmeldt en skogsdrift. Saken ligger fortsatt til behandling hos politiet. Nesten all skog drives av profesjonelle skogaktører, men skoglovverket innrettet slik at det er skogeieren som i prinsippet må anmeldes. Dette kan virke urimelig, og gjør at dette benyttes lite. Sertifiserte tømmerkjøpere er flere ganger blitt pålagt av Statsforvalteren - i medhold av forurensingsloven - om å gjøre miljøundersøkelser i etterkant av hogster som har ført til erosjon i vassdrag. Vedtakene om miljøundersøkelser er påklaget, men vedtakene er opprettholdt av Miljødirektoratet. Nylig sendte Statsforvalteren ut melding om at all flatehogst av kantskog skal godkjennes av Statsforvalteren etter bestemmelser i vannressursloven fra og med 2022.

Vi tror ikke lukket hogst passer i stort omfang i Trøndelag, da en dominerende del av hogsten i fylket skjer i ganske homogen granskog. Faren for vindfall er da svært stor når man ikke driver flatehogst, og vil øke gitt et villere klima. Med store vindfall øker også faren for epidemiske angrep av f.eks

granbarkbiller. Statsforvalteren er mer bekymret for en stor andel hogst av for ung skog i fylket. Dette har negative effekter på framtidig skogressurs, men ikke minst også på evnen til co2 opptak.

Gjennomførte miljøregistreringer forelegges skogeier, som kan uttale seg til disse. Utvalget baseres på forslag fra biologisk kompetanse. Skogeieres uttalelse og biologenes forslag til utvalg, legges fram i eget utvalgsmøte med prosjektets styringsgruppe og representanter for sertifiserte tømmerkjøpere. Det skrives protokoll som dokumenterer de endringer. Utvalgsprosessen kan medføre uheldige utslag dersom fokuset blir å plassere flest mulig av lokalitetene på ikke drivbar skog eller å ensidig fokusere på reduksjon av miljøregistrert areal.

Klimaendringene påvirker vintrene i Trøndelag. Tele og snø har vært garantist for skånsom drift. Skogindustrien krever jevn levering av virke gjennom året, og det er gjerne bonuser knyttet til dette fordelt på tidsintervall. Lokale driftsledere er under press for å sikre virke til rett tid. Økonomi og leveringskrav blir derfor lett det overordnede målet. Skognæringen viser gjerne til at den er miljøsertifisert. Så godt som all skog som drives i Trøndelag er miljøsertifisert. Dominerende sertifisering heter PEFC. Sertifiseringen blir dessverre ikke bedre enn hvordan den praktiseres, da den ofte har en hovedregel (beste valg for miljøet), men også en språklig unntaksmulighet.

I en sak fra Orkland kommune som Naturvernforbundet har tatt opp uttaler entreprenøren dette til Avisa Sør trøndelag angående et myrdrag som det er kjørt over: « *Det er den eneste muligheten vi kunne kjørt i dette området, så vi ville ha kjørt der uansett, sier han og påker at ingen lover tilsier at man ikke kan kjøre over ei myr..*» Trasevalget berørte også annen bæresvak mark. I PEFC skogsertifisering heter det: « *I områder med mye mark med dårlig bærevne og hvor faren for terrengskader er stor ved drift i sommerhalvåret, skal utdrift av tømmer fortrinnsvis skje på frossen eller godt snødekt mark*». Drifta i Orkland ble gjennomført i begynnelsen av oktober i et lavtliggende område i kommune. Betydelig regn bidro til vanskelige forhold, men planleggingen har ikke hensyntatt hovedregelen i skogsertifiseringen, da man ikke kan forvente snø/tele i begynnelsen av oktober.

Dette er ikke et enestående eksempel. Når tele/snø forsvinner midt på vinteren drives gjerne også bæresvak mark – fordi man har en kontrakt å forholde seg til. Hovedregelen er at kjørespor pusses etter drift, og det som ser ille ut klarer naturen å reparere ganske fort hva angår det estetiske. I PEFC heter det for øvrig også at «*Ved terrengtransport skal en legge vekt på å unngå terrengskader som er skjemmende, som vanskeliggjør ferdsel og som kan forårsake vannavrenning og erosjon.*»

Skogen er en viktig del av klimaløsningen via fotosyntesen, og ved stort co2 lager, særlig i skogsjord. Når vannmettet skogsjord komprimeres av skogsmaskiner oppstår anaerobe forhold i jorda. Forskning har vist at dette øker utslipp av skadelige klimagasser som metan og lystgass betydelig - i noen tilfeller også organisk kvikksølv. Hvor mye dette faktisk utgjør er pr i dag vanskelig å tallfeste sikkert. Statsforvalteren mener at et bærekraftig skogbruk må ta denne tematikken på alvor når det går mot økende andel drifter under slike forhold.

Ansvarer hviler ikke bare på de som står for skogsdrifta - i Trøndelag hovedsakelig Allskog, Nortømmer og SB skog, men også skogindustrien, inklusive Norske skog Skogn som legger premisser for leveranser og prisbonuser som indirekte kan gi lite rom for bærekraftige valg med hensyn på klima og erosjon når vinteren svikter. En del av løsningen må derfor være at verdikjeden for skog i Trøndelag tar opp dette til vurdering og legger opp til en mer bærekraftig strategi.

Skogsertifiseringen PEFC revideres nå - ny versjon ventes ved utgangen av 2022. Statsforvalteren har spilt inn forslag til forbedringer. Skoglovet er fra begynnelsen av 2000 tallet, og er modent for

revisjon på en rekke punkter, herunder miljø og klimatema. Det er nødvendig at skoglovet legger større vekt på og innarbeider begreper som klima og erosjon i sine bestemmelser.

Til tross for at skognæringen i Trøndelag har mye miljøkompetanse og er miljøsertifisert så er det som Naturvernforbundet antyder for mange eksempler på at miljøhensynene ikke ivaretas godt nok. Dette er noe både offentlige myndigheter og næringen må ha økt fokus på framover.

Med hilsen

Tore Bjørkli (e.f.)
landbruksdirektør
Landbruksavdelingen

Trond Rian
fylkesskogmester
Landbruksavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

1 21 10 17 Miljøhensyn ved hogst i Trøndelag

Kopi til:

SB skog

Norske skog Skogn

Det norske veritas

PEFC Norge

Moelven Van Severen

Allskog

Inntre Kjeldstad

Alle kommunene i Trøndelag

Nortømmer

Intertek

Likelydende brev sendt til: